

Amikor elolvastam ezt a részt, első gondolatom az volt, hogy bár ne ez lenne. Nem azért, mert nem kell szembenézni a szegénység-gazdagság mindannyiunkat érintő gondjával és bennünk is lakozó ellentmondásával, és ne lehetne mindezen moralizálni. Hiszen ez a rész igazán magasan jövő labda a Bokor szellemiségét ismerőknek. De ha arra gondolok, hogy Marx is ezt a részt idézi, amikor arról beszél, hogy a vallás a nép ópiuma. Mert ez – valljuk be őszintén – ópium, amellyel igazoltak egy olyan rendet, amely mára oda vezette a világot, ahol ma van – mondjuk ki, a szakadék szélén. És hol itt a szerető, mindenkit átölelni akaró Atya képe? A szívünket vizsgálva Ady szavaival mondván „titkon érezzük”, hogy ezzel a képpel baj van. Ezzel a szentírási résszel nem lehet pasztorálni, ma az emberek nagy része úgy rázza le ezeket a mondatokat magáról, mint kutya a vizet. Hogy tudom hát itt megvédeni Isten becsületét, vagy meg kell-e egyáltalán védenem?

A helyzetemen kicsit könnyít, ha beleolvasok a szakirodalomba, és megtudom, hogy ez egy közkedvelt, egyiptomi eredetű, ókori tanmese volt, amely hellenisztikus közvetítéssel jutott el Alexandriából Izraelbe, széles körben terjedt el, és ma 8 változatban ismert különböző forrásokban. Lehet, hogy Jézus csak idézte, és fűzött hozzá valamit – ami nem maradt fenn, vagy lehet, hogy – és a biblikusok ezt vallják – szerkesztői betoldás, és nem Jézus saját anyaga. De attól még itt van, és háromévente halljuk a szentmisén, és felszólít bennünket, és most itt nagybőjtben is.

Vannak történelmi helyzetek – és a mai kor is ez –, amikor valami ütőset kell mondani arról, hogy baj van. Hogy olyan felhők tornyosultak felénk, amelyekre való reakciót nem lehet elodázni. És egy megoldás van: jónak kell lenni, szeretni, osztozni kell. És sokszor nem lehet megmagyarázni, hogy milyen az ember, vagy milyen Isten a maga összetettségében. Nem lehet gyorstalpalót tartani, vagy kiselőadást. Nem lehet prédikálni, hiszen ezen gondolatok kimondásához Jézusnak is három év kellett, nekünk meg itt a Bokorban vagy 30. Azt kell mondani, ami ilyenkor hathat. Hogy vigyázz, mert majd fordul a kocka. Az idő sürget, már nincs idő a dolgok kibeszélésére. A fenyegető jövő tudatos választ kíván, ha kell fenyegetést.

De nekünk is ezt mondja? Mi is csak azért vagyunk jók, mert félünk? Vagy mert a jézusi elvárás fenyegetően tornyosul felénk, és félünk az örök élet elvesztésétől? És fogunkat összeszorítva tesszük a jót, és kényszerítjük rá gyermekeinket, hogy fogadják el az általunk nekik szánt életmódot? És kitaláljuk a mátéi ítéletablót az életünk horizontjára, ahol a félelmetes bíró ítél jobbra vagy balra. Életre vagy halálra, mint a birkenauai vonatrámpán a táborparancsnok. Felettes énként tornyosul előttünk ez a lukácsi szöveg.

Vagy belülről bontakozik ki bennünk egy érték, egy út, egy magatartás, egy szemlélet: igen, jónak kell lennünk. Mert Isten ezt mondja, súgja, kiabálja – kinek, hogy – bennünk. Mert megszólalt, mert felnyitottuk a sorompókat, mert összetörtük az edényeket. Mert bennünk volt, és kiáradt általunk.

Ha Jézus most itt lenne, és prédikálna nekünk, biztosan nem a gazdagról és a szegény Lázárról szólna. Hanem a mi következő lépésünkhöz adna szellemi muníciót. Ahhoz, hogy hogyan kell építeni az ő új világát, itt és most. 2025 tavaszán. Neked, nekem, neki. Veled, Uram, és nem nélküled.

Garay Bandi, Dunakeszi